

Iako se pristalice vlasti i opozicije u Srbiji ne mogu složiti gotovo ni o čemu, ipak ih je ujedinila jedna ekonomska tema, a to je protivljenje izgradnji malih hidroelektrana. Naime, Inicijativa „Odbranimo reke Stare Planine“ protestovala je u Beogradu protiv izgradnje MHE pod obrazloženjem da one uništavaju rečne tokove, život riba i negativno utiču na šume i zemljište. Ono što je interesantno je to da su se na tom skupu, našle i frontovske organizacije levičarskih grupa ali i pripadnici krajnje desnice, jer i jedni i drugi dele stavove organizatora skupa. Pojedini među demonstrantima su se medijima predstavljali kao glasači Aleksandra Vučića, predsednika Srbije, tako da je evidentno da je, kada je reč o političkoj pripadnosti, sastav učesnika tog protesta bio mešoviti. Aktivisti koji se suprotstavljaju izgradnji MHE zahtevaju da se taj proces obustavi ne samo u nacionalnim parkovima već na teritoriji cele Srbije, zbog ugrožavanja vodotokova. Sa druge strane, pobornici izgradnje MHE ističu da je njihov negativan uticaj na životnu sredinu mnogo manji nego kod drugih energetskih proizvodnih objekata a u Nacionalnom udruženju malih hidroelektrana tvrde da je kampanja protiv njih u službi interesa dnevne politike.

Dekan Šumarskog fakulteta Ratko Ristić kategorično demantuje takve tvrdnje.

- To su bestidne neistine. Ja ne protestujem protiv izgradnje MHE jer sam glasnogovornik neke političke opcije već zato što branim interese struke. Odgovorno tvrdim da je izgradnja MHE u Srbiji štetna a korist koju donosi gotovo nikakva. Kad bi se izgradile sve planirane male hidroelektrane u Srbiji one bi obezbedile svega 3,5 odsto struje. Sa druge strane bilo bi devastirano oko 2.200 kilometara rečnih tokova, ugrožen život riba, narušena bi bila životna okolina u blizini vodotokova a bilo bi poremećeno i funkcionisanje podzemnih voda. To je ogromna šteta koju bi nanele MHE i zato ih ne treba graditi - navodi naš sagovornik. Prema njegovim rečima postoje određene oblasti u Srbiji gde bi MHE mogle da se grade i ne bi predstavljale problem ali da to nikako ne bi trebalo činiti u brdsko-planinskim područjima gde je njihova izgradnja neprihvatljiva.

Pavle Pavlović, direktor Instituta za biološka istraživanja „Siniša Stanković“ smatra da bi trebalo doneti odluka o prestanku izgradnje MHE na teritoriji cele Srbije.

- Male hidroelektrane negativno utiču na vodotokove i život u njima. One se grade na taj način tako što se deo rečnog toka sprovodi kroz cevi. Podsećam da su Srbija i Balkan područja bogata prisustvom potočnih pastrmki u Evropi i izgradnja MHE bi u potpunosti ugrozila njihovu egzistenciju. Stoga sam stava da ih u Srbiji ne treba graditi uopšte. Veliki broj zemalja u Evropskoj uniji razmišlja u tom pravcu i ne vidim razloga da tako ne bude i u Srbiji - naglašava Pavlović.

Ekspert za energetiku Vojislav Vuletić kaže da je osnovni razlog zbog koga su investitori

zainteresovani za izgradnju malih hidroelektrana brz obrt kapitala.

- Elektroprivreda Srbije je dužna da od svih proizvođača struju iz obnovljivih izvora je otkupljuje po višim cenama što plaćaju potrošači u Srbiji kroz veću cenu struje. Činjenica je da MHE zaista uništavaju vodotokove i zato bi nadležni proces njihove izgradnje trebalo da svedu na minimum - navodi Vuletić.

Sa druge strane Bojan Milovanović, član Upravnog odbora Nacionalnog udruženja malih hidroelektrana ističe za Danas da se protiv investitora u tu vrstu obnovljivih izvora sprovodi kampanja motivisana političkim razlozima.

- Apsolutno nije tačno da MHE uništavaju reke, riblji svet, šume, zemljište. Postoje striktna pravila, zakonski regulisana, koja mi moramo da poštujemo kada je reč o izgradnji. Između ostalog naša obaveza je da po završetku izgradnje nadležnima u državi isplatimo odgovarajuću novčanu kompenzaciju iz koje se obnavlja riblji svet, radi na saniranju posledica nastalih izgradnjom MHE na rekama i obnavljaju šume i zemljište. Dakle tvrdnja da MHE pogubno utiču na prirodu je paušalna i netačna - navodi Milovanović.

U Nacionalnom udruženju malih hidroelektrana ističu da je njihov uticaj vodotokove i okoliš jednokratn, odnosno samo tokom izgradnje, ali ne i eksploatacije.

Slobodan Ružić, direktor konsultantske firme Enerdži sejving grup i bivši zamenik ministra energetike Srbije kaže za Danas da oni koji su protiv izgradnje MHE u svojoj kampanji ne koriste argumente već prazne parole i dezinformacije.

- Postoje ljudi, a to su žitelji određenih delova Srbije, koji protestuju protiv MHE smatrajući da čine ispravnu stvar. Međutim, postoje i lobističke grupe kao i aktivisti koji su plaćeni da vrše propagandu protiv MHE. Shodno tom cilju oni ne prezaju da izgovaraju i neistine kako bi osporili važnost izgradnje MHE ali jednostavno činjenice nisu na njihovoj strani. Tvrde da su MHE zagađivač. Svaki energetski proizvodni objekat je zagađivač, isto kao i svako industrijski objekat. Ali MHE su daleko manji zagađivači nego drugi elektroenergetski proizvodni objekti. Međutim, traži se zabrana samo MHE a ne i drugih iz čega se jasno vidi da je reč o lobiranju koje se ne zasniva na argumentima. Tvrdi se da MHE uništavaju riblji fond nije istinita. Postoje naime nadležne institucije koje su dužne da nakon izgradnje MHE preduzmu određene korake kako bi se izvršilo poribljavanje i dovođenje reka u stanje pre početka radova. Tvrdi se da MHE ugrožavaju životnu okolinu. Austrija ima više stotina izgrađenih MHE a Srbija 90. Da li to znači da je životna sredina u Srbiji zaštićenija nego u Austriji jer je ta zemlja preplavljena MHE? Protivnici MHE kažu da one proizvode izuzetno male količine struje međutim situacija je takva da je Srbiji potreban svaki proizvedeni kilovat da bi sačuvala svoju elektroenergetsku stabilnosti i bezbednost što znači da u tom procesu MHE igraju bitnu ulogu - zaključuje naš sagovornik.

Vlast „mudro“ ćuti

Interesantno je da se nadležni u Srbiji ne oglašavaju po pitanju opravdanosti izgradnje malih hidroelektrana. Jedini izuzetak je Goran Trivan, ministar zaštite životne sredine koji je izjavio “ da nije dobro graditi mini hidroelektrane u zaštićenim zonama prirode“. U Ministarstvu rudarstva i energetike nisu hteli za Danas da komentarišu bilo šta na ovu temu. Ne oglašava se ni predsednik Srbije Aleksandar Vučić, za koga je karakteristično da ima mišljenje skoro o svemu. Da li je razlog činjenica da je deo glasača Srpske napredne stranke protiv MHE a sa druge strane neki investitori u iste su joj bliski, ostaje samo da se nagađa.
Izvor: danas